

Nadwarciański Bank Spółdzielczy
w Działoszynie

**INFORMACJA Z ZAKRESU PROFILU RYZYKA
I POZIOMU KAPITAŁU
NADWARCIAŃSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W DZIAŁOSZYNIE
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2017 ROKU**

1. Podstawa sporządzania informacji

Informacja stanowi realizację „Zasad polityki informacyjnej Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie” (wprowadzonej Uchwałą Zarządu Nr 62/16 z dnia 09.05.2016 r., zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 23/16 z dnia 23.05.2016 r.) oraz wynika z wymogów dotyczących ujawniania informacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanego dalej CRR.

2. Informacje ogólne

1. Nadwarciański Bank Spółdzielczy w Działoszynie z siedzibą w Działoszynie, ul. Piłsudskiego 21 A wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000124521.

NBS w Działoszynie na dzień 31.12.2017 r. nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją. Bank nie prowadził działalności handlowej i nie korzystał z technik redukcji ryzyka kredytowego. W 2017 roku nie nastąpiło połączenie NBS w Działoszynie z innym bankiem oraz nie planuje się łączenia w najbliższej przyszłości.

W 2017 roku Nadwarciański Bank Spółdzielczy w Działoszynie prowadził działalność w ramach niżej wymienionych jednostek organizacyjnych:

- Centrala w Działoszynie ul. Piłsudskiego 21 A
- Oddział w Działoszynie ul. Piłsudskiego 21 A,
- Oddział w Osjakowie ul. Targowa 26,
- Oddział w Konopnicy ul. Spółdzielcza 1,
- Filia w Wierzchlesie ul. Szkolna 15 A.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

Przedstawione w niniejszej Informacji dane sporządzone zostały według stanu na 31.12.2017 r. i zawierają informacje dotyczące:

- 1) określenia podmiotów, których dotyczą ujawnienia;
- 2) celów i strategii zarządzania;
- 3) funduszy własnych;
- 4) wymogów kapitałowych, w tym wymogu dotyczącego bufora antycyklicznego;
- 5) korekt z tytułu ryzyka kredytowego;
- 6) korzystania z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI);
- 7) ryzyka operacyjnego;
- 8) ekspozycji kapitałowych;
- 9) ryzyka stopy procentowej pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego;
- 10) polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze;
- 11) ryzyka płynności i pozycji płynnościowej;

- 12) informację o spełnianiu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe;
- 13) dźwigni finansowej;
- 14) systemu kontroli wewnętrznej.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące profilu ryzyka i poziomu kapitału Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynków finansowych z częstotliwością roczną, w terminie do 15 dni od zatwierdzenia przez Zebranie Przedstawicieli rocznego sprawozdania finansowego Banku.

1. CELE I STRATEGIA ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA

1.1 CRR ART. 435.1.a-c

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposoby ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie”.

Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- 1) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem;
- 2) zadania organów Banku, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
- 3) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) ogólne zasady identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka;
- 5) ogólne zasady monitorowania i kontroli ryzyka;
- 6) cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku;
- 7) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka;
- 8) organizację systemu informacji zarządczej.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza;
- 2) Zarząd;
- 3) komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) odpowiedzialne za:
  - a) sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
  - b) zarządzanie nadwyżką środków,
  - c) sprzedaż kredytów,
  - d) identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
  - e) pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:

- a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych;
- b) działalność komórki do spraw zgodności;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Rada Nadzorcza Banku w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
  - 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
  - 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
  - 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
  - 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
  - 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
  - 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu powierzonych obowiązków;
  - 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- ponadto:
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;

- 5) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
  - 6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
  - 7) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
  - 8) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- ponadto:
- 9) zatwierdza rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Jednostki i komórki organizacyjne

1. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.
2. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.
3. Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Jako ryzyko istotne Bank uznaje te rodzaje ryzyka, które są objęte obliczaniem łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko dla banków, które nie posiadają portfela handlowego oraz rodzaje ryzyka wymienione w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV).

Do kategorii rodzajów ryzyka istotnego zaliczone zostały:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko koncentracji;
- 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 4) ryzyko płynności;
- 5) ryzyko operacyjne.

Ponadto za istotny rodzaj ryzyka Bank uznaje ryzyka:

- 6) kapitałowe oraz
- 7) ryzyko braku zgodności.

1) Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego, umożliwiającym podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym niż 2%;
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie nie wyższym niż 50% ich udziału w sumie bilansowej.

Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:

- Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem portfelowego ryzyka kredytowego, któremu podlega Zespół Ryzyka Bankowego;
- Wiceprezes Zarządu w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedażą kredytów), któremu podlegają: oddziały Banku;
- Członek Zarządu ds. finansowych w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego pojedynczej transakcji oraz weryfikacją analiz, któremu podlega Zespół ds. kredytów.

Oddziały/Filia Banku, wykonują zadania związane z m.in. pozyskaniem klienta, analizą wniosku kredytowego, wydaniem propozycji decyzji dotyczącej analizowanego kredytu i przekazaniem rekomendacji, zgodnie z obowiązującymi w Banku kompetencjami kredytowymi, odpowiednim osobom celem podjęcia decyzji kredytowej.

Zadania związane z podjęciem decyzji kredytowych, dla pojedynczych transakcji, zgodnie z obowiązującymi w Banku kompetencjami kredytowymi podejmują: wyznaczone osoby w Oddziałach Banku lub Zarząd Banku.

Zespół ds. kredytów wykonuje zadania związane z weryfikacją analizy zdolności i wiarygodności kredytowej, oceną jakości i skuteczności zabezpieczenia i przygotowaniem propozycji decyzji kredytowej, badaniem terminowości spłaty kredytu, badaniem sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy oraz badaniem adekwatności przyjętych zabezpieczeń.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego w zakresie całego portfela kredytowego Banku dokonuje Zespół Ryzyka Bankowego; raporty obejmują:

- ocenę struktury podmiotowej, produktowej i jakościowej portfela kredytowego,
- ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w poszczególnych segmentach klientów, produktach, branżach, itp.,
- ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
- ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
- ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń,
- monitorowanie kredytów zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
- analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych portfela kredytowego,
- monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów,
- monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych.

Rozwiązania organizacyjne uwzględnione powyżej dotyczą również nadzoru i zarządzania nad ryzykiem wynikającym z ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych.

2) Ryzyko koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań określonych w CRR;
- 3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów oraz grup powiązanych klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Rozwiązania organizacyjne dotyczące ryzyka kredytowego dotyczą również nadzoru i zarządzania ryzykiem koncentracji. Raporty przygotowywane przez Zespół Ryzyka Bankowego obejmują analizę ryzyka koncentracji:

- wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- w ten sam sektor gospodarczy,
- w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Proces zarządzania ryzykiem koncentracji odbywa się na wielu szczeblach struktury organizacyjnej Banku; na działania te składają się:

- 1) ustalenie i kontrola profilu ryzyka koncentracji;
- 2) kontrola poziomu wykorzystania limitów na ryzyko koncentracji na etapie analizy wniosku.

3) Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
- 3) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka stopy procentowej.
- 2) Członek Zarządu ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej;

Zadania w zakresie kształtowania poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w ramach zagospodarowywania nadwyżek środków Banku wykonuje Zespół księgowości i rozliczeń.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem poziomu ryzyka stopy procentowej oraz związane z kontrolą zależności pomiędzy ryzykiem stopy procentowej a innymi ryzykami bankowymi wykonuje Zespół Ryzyka Bankowego.

Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana przez Zespół Ryzyka Bankowego, obejmuje w szczególności następujące elementy:

- strukturę bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko stopy procentowej;

- stopnia niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na ryzyka stopy procentowej w podziale na poszczególne stopy referencyjne;
- poziom ryzyka przeszacowania;
- poziom ryzyka bazowego;
- analizę wskaźników;
- powiązania z innymi rodzajami ryzyka;
- wyniki testów warunków skrajnych;
- stopień realizacji i przestrzegania limitów.

4) Ryzyko płynności, ujawnienia wynikające z rekomendacji P

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizowanie strategii finansowania, tj.:
  - głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji samorządowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem;
  - Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
  - Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
  - Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
  - w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim;
- 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
- 5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;

- 6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- 7) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 8) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- 9) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
- 10) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia, postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności;
- 2) Członek Zarządu ds. finansowych w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności.

Zadania związane z utrzymaniem bieżącej, krótkoterminowej i długoterminowej płynności w Banku wykonuje Zespół księgowości i rozliczeń, który odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Zespół Ryzyka Bankowego.

Bank ocenia poziom ryzyka płynności, wynikający z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych poprzez analizę:

- 1) struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 3) wpływu zobowiązań pozabilansowych na poziom płynności;
- 4) wskaźników płynności;
- 5) wyników testów warunków skrajnych;
- 6) poziomu aktywów nieobciążonych;
- 7) wskaźników płynności;
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
- 9) wyników testów warunków skrajnych;
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

W ramach analiz dotyczących stabilności źródeł finansowania dokonywane są:

- 1) wyznaczanie osadu na depozytach;
- 2) pomiar stopnia uzależnienia Banku od środków pochodzących od jednego deponenta (koncentracje depozytowe) oraz od dużych depozytów;

- 3) pomiar stopnia uzależnienia Banku od środków pochodzących od osób wewnętrznych;
- 4) pomiar poziomu zrywalności depozytów.

Funkcje zarządzania i monitorowania ryzyka płynności są w pełni scentralizowane.

Zadania związane z zarządzaniem płynnością krótkoterminową realizuje komórka zarządzająca Banku. W ramach zarządzania płynnością krótkoterminową Bank wyróżnia:

- 1) zarządzanie stanem gotówki w kasach, tj. m.in.:
  - ustalanie stanu gotówki pozostającej w dyspozycji Banku;
  - ustalanie sumy odprowadzeń i zasileń gotówkowych;
- 2) zarządzanie stanem środków na rachunku bieżącym Banku, tj. m.in.:
  - odpowiednie zagospodarowanie lub uzupełnienie niedoboru środków, której należy dokonać przed zakończeniem dnia operacyjnego;
  - odpowiednie zaplanowanie salda zamknięcia dnia operacyjnego, tak aby Bank nie ponosił nieuzasadnionych kosztów.

Zarządzanie stanem gotówki w kasach oraz stanem środków na rachunku bieżącym składa się na zarządzanie płynnością dzienną.

Zadania realizowane przez komórkę zarządzającą, dotyczą kształtowania poziomu płynności średnio i długoterminowej w przypadkach, w których dotyczą lokowania nadwyżek środków w instrumenty o terminach płatności powyżej 30 dni.

Komórka monitorująca ryzyko płynności, wykonuje zadania związane z:

- 1) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 2) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
- 3) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
- 4) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- 5) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR;
- 6) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
- 7) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Bank jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Bank Zrzeszający wykonuje na rzecz Banku rozliczenia pieniężne, prowadzi rachunek bieżący oraz rachunek rezerwy obowiązkowej, udziela kredytów, prowadzi rachunek Minimum Depozytowego, gromadzi nadwyżki środków płynnościowych.

Bank w ramach Zrzeszenia jest zobowiązany do posiadania wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym, które zabezpieczają wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego.

Bank ma obowiązek w ramach Systemu Ochrony SGB utrzymania środków na rachunku Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym. Celem utworzenia Minimum Depozytowego jest stworzenie skutecznego mechanizmu zapewnienia płynności Uczestników Systemu Ochrony, a w szczególności zabezpieczenia płynności bieżącej.

Dodatkowe zabezpieczenie płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu:

- Bank może skorzystać w Banku Zrzeszającym z kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu rewolwingowego;
- Bank jako uczestnik Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB w uzasadnionych przypadkach może uzyskać pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego.

Uczestnicy tworzą w Spółdzielni Fundusz Pomocowy, którego celem jest finansowanie zadań Spółdzielni w zakresie udzielania pomocy finansowej uczestnikom, mającej na celu zapewnienie płynności oraz poprawę ich wypłacalności i zapobieżenie upadłości. W ramach Funduszu Pomocowego wyodrębnia się część środków w wysokości 20% Funduszu Pomocowego, która jest dostępna dla uczestników niezwłocznie po zgłoszeniu Spółdzielni problemów z płynnością lub wypłacalnością uczestnika.

Każdy uczestnik zobowiązuje się zapewnić źródła finansowania Funduszu Pomocowego, zgodnie z umową ochrony.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów.

Do technik ograniczania ryzyka płynności w ramach Systemu Ochrony SGB można zaliczyć:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów Systemu Ochrony,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej Systemu Ochrony,
- pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego.

Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych - wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane w procesie zarządzania, procesie szacowania kapitału wewnętrznego oraz do wyznaczania poziomów limitów ograniczających ryzyko płynności.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

Wartość luki płynności po urealnieniu dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych:

Lp.	Przedział płynności	LUKA	LUKA SKUMULOWANA (od początku)	LUKA SKUMULOWANA (od końca)
1	Przedział do 1 tygodnia	634	634	477
2	Przedział do 1 miesiąca	29 600	30 235	-157
3	Przedział do 3 miesięcy	49 682	79 917	-29 758

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR:

Lp.	Nazwa	Wielkość	Obowiązujące limity
1	Norma krótkoterminowa	0,26	0,20
2	Norma długoterminowa	4,68	1,00
3	Wskaźnik LCR	2,78	0,80

5) Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania,
- 2) racjonalizacja kosztów,
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym sprawuje Prezes Zarządu.

Za monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu ryzyka operacyjnego odpowiedzialny jest Koordynator, będący pracownikiem Zespołu Ryzyka Bankowego.

Kierujący poszczególnymi jednostkami/komórkami organizacyjnymi pełnią rolę tzw. Właścicieli ryzyka i są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych im jednostkach/komórkach, w zakresie wszystkich wykonywanych w nich czynności.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na:

- zapobieganiu zdarzeniom rzeczywistym/incydentom mogącym wystąpić w bieżącej działalności Banku, w procesach wewnętrznych oraz systemach, przy zastosowaniu mechanizmów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka;
- podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu;
- likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń rzeczywistych/incydentów;
- rejestrowaniu danych o zdarzeniach rzeczywistych oraz incydentach.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wspomagany programem informatycznym.

Do skutecznej identyfikacji i pomiaru ryzyka Bank wykorzystuje następujące narzędzia identyfikacji czynników ryzyka:

- 1) rejestr zdarzeń rzeczywistych i incydentów;
- 2) rejestr skarg i reklamacji klientów Banku;
- 3) wyniki testów BCP (planów ciągłości działania), DRP (planów awaryjnych);
- 4) dokumentów z audytu wewnętrznego i zewnętrznego;
- 5) innych materiałów kontroli wewnętrznej.

Do pomiaru ryzyka operacyjnego wykorzystywane są także:

- 1) wyniki samooceny ryzyka operacyjnego;
- 2) KRI.

6) Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 18%;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 18%;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 18%;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 55%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 14%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowany stanowił 90% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez uzyskanie ograniczenia pakietów udziałów do 5 % funduszu udziałowego;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 80% nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania kapitałowego w kapitał zakładowy Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji – w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt. 3, 4 i 5;
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka, obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

W procesie monitorowania i raportowania ryzyka kapitałowego uczestniczą:

Zespół Ryzyka Bankowego:

- monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
- ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
- wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
- ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
- wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka, w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
- opracowuje informację zarządczą z zakresu kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego;
- opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- monitoruje poziom adekwatności kapitałowej.

Stanowisko ds. sprawozdawczości:

- gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- opracowuje informację zarządczą z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
- może wносить propozycje zmian do procedur w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

System informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

- poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych;
- poziomu uznanego kapitału;
- poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem;
- poziomu i struktury kapitału wewnętrznego;
- wyników testów warunków skrajnych;
- realizacji przyjętych limitów alokacji;
- realizacji planu kapitałowego.

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływające na poziom generowanego ryzyka.

Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych, natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika wypłacalności w okresach kwartalnych. W przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

7) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

Za całość koordynacji procesu zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności, jak też za nadzór nad działaniami Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności odpowiada Prezes Zarządu.

W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi), lecz również normami, które charakteryzują Bank jako instytucję zaufania publicznego, tj. normami zawartymi m.in. w kodeksach dobrych praktyk.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka;
- 2) analizę/ocenę ryzyka;
- 3) kontrolę ryzyka, tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych oraz mechanizmów ograniczających ryzyko;
- 4) monitorowanie ryzyka,
- 5) raportowanie.

Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności:

- a) wspiera Zarząd w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem braku zgodności, w tym doradza Zarządowi w sprawach obowiązujących Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania,
- b) prowadzi rejestr naruszeń compliance,
- c) sporządza na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej, przynajmniej raz na rok, informacje dotyczące stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz wyznacza profil ryzyka braku zgodności,
- d) przedstawia Zarządowi propozycje działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania w przyszłości,
- e) na bieżąco informuje Zarząd Banku o przypadkach występowania naruszeń compliance,
- f) opiniuje nowe produkty lub procesy pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia naruszeń compliance,
- g) opiniuje projekty procedur wewnętrznych, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach opracowywania i wprowadzania regulacji wewnętrznych, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance;
- h) opiniuje każdą masową komunikację kierowaną do klientów Banku;
- i) monitoruje na bieżąco, stanowiska i wytyczne regulatorów;
- j) kształtuje świadomość istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku poprzez realizowanie szkoleń z obszaru compliance, formułowanie pisemnych wytycznych dla pracowników czy sporządzanie dokumentów zawierających takie wytyczne;
- k) monitoruje terminowość i zakres aktualizacji procedur, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach opracowywania i wprowadzania regulacji wewnętrznych, pod kątem ich zgodności ze zmianami w zewnętrznym prawie;
- l) informuje pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny o zaistniałych zmianach w zewnętrznym prawie,
- m) weryfikuje Formularze samooceny Banku sporządzane w ramach procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION),

Raporty o ryzyku braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą czynności podejmowanych w celu zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania.

Raporty z ryzyka braku zgodności zawierają:

- 1) zidentyfikowane ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka, w tym informacje o zmianie profilu ryzyka;
- 2) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- 3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie.

1.2 Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczenia ryzyka (art.435.1.d)

Celem ograniczania ryzyka Bank wprowadził, odpowiednie do skali i złożoności, limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwości monitorowania, ich przestrzegania i raportowania.

W przypadku przekroczenia ustanowionego limitu, raporty zawierają informację na temat przyczyn przekroczenia, w tym ustalenia faktu, czy przekroczenie ma charakter jednorazowy czy jest wynikiem zmian strukturalnych oraz rekomendacje działań umożliwiających utrzymanie ryzyka na bezpiecznym dla Banku poziomie.

Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.

Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:

- 1) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
- 2) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą;
- 3) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
- 4) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem;
- 5) wyniki testów warunków skrajnych.

1.3 Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem (art. 435.1.e)

Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku, stanowi załącznik nr 1 do niniejszej informacji.

1.4 Oświadczenie Zarządu na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności (art. 435.1.f)

Oświadczenie Zarządu na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym tolerancję na ryzyko określone przez Radę Nadzorczą Banku stanowi załącznik nr 2 do niniejszej informacji.

1.5 Informacje z zakresu systemu zarządzania Bankiem (art. 435.2), art. 22AA USTAWY – PRAWO BANKOWE.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, dających rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków, dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny

członków Rady Nadzorczej oraz przez Radę Nadzorczą w zakresie oceny członków Zarządu.

W Banku obowiązuje „Procedura oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie”. Celem oceny jest stwierdzenie czy kandydaci na członków Rady Nadzorczej, członkowie Rady Nadzorczej oraz Rada Nadzorcza kolegialnie, posiadają kwalifikacje do weryfikowania podejmowanych przez Zarząd decyzji oraz sprawowania skutecznego nadzoru, a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Zebranie Przedstawicieli oceniło, że wszyscy członkowie Rady Nadzorczej posiadają odpowiednie kompetencje do należytego wykonywania powierzonych im obowiązków oraz zatwierdziło sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej.

Zarząd Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie składa się z trzech Członków Zarządu, których powołała Rada Nadzorcza, działając wg „Regulaminu działania Rady Nadzorczej w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie”.

W Banku obowiązuje „Procedura oceny kwalifikacji członków Zarządu, kandydatów na Członków Zarządu oraz Zarządu Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie”, zgodnie z którą wybór kandydata na członka Zarządu, poprzedzać musi obowiązkowo procedura indywidualnej oceny uprzedniej, rozpoczynająca się od wypełnienia przez kandydata stosownego arkusza oceny. Rada Nadzorcza przed podjęciem uchwały o wyborze kandydata zobowiązana jest do odebrania od osoby aplikującej stosownych zaświadczeń i oświadczeń dokumentujących stan wykształcenia i posiadanego doświadczenia zawodowego, a także przygotowanego przez kandydata planu rozwoju Banku (w przypadku kandydata na Prezesa Zarządu).

Zgodnie z „Procedurą oceny kwalifikacji członków Zarządu, kandydatów na Członków Zarządu oraz Zarządu Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie” przeprowadzana jest ocena, której celem jest stwierdzenie czy poszczególni członkowie Zarządu z osobna oraz Zarząd kolegialnie, dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych, a także posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Rada Nadzorcza dokonała oceny odpowiedniości członków Zarządu, w której oceniła wykształcenie, posiadane kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, właściwość postawy wobec pełnionej funkcji, a także oceniła odpowiedniość pod kątem reputacji. Rada Nadzorcza stwierdziła, że członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych, a także posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem oraz, że reputacja członków Zarządu nie wpłynie na utratę reputacji Banku.

Zebranie Przedstawicieli przyjęło sprawozdanie z działalności Banku oraz udzieliło absolutorium wszystkim członkom Zarządu.

1.6 Informację o utworzeniu Komitetu Zarządzania Ryzykiem, liczbę odbytych posiedzeń tych Komitetów (art.435.2)

Na dzień 31.12.2017r. w Banku nie funkcjonował Komitet zarządzania ryzykiem.

1.7 Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego (art.435.2)

W Banku funkcjonuje system bieżącego i okresowego informowania i raportowania o istotnych rodzajach ryzyka, a podstawą monitorowania procesu zarządzania ryzykiem jest formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
- profilu ryzyka,
- stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych,
- wyników testów warunków skrajnych,
- skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Raporty z oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

- 1) w cyklach miesięcznych z zakresu:
  - a) ryzyka kredytowego - Zarząd,
  - b) ryzyka płynności - Zarząd,
  - c) ryzyka kapitałowego - Zarząd,
- 2) w cyklach kwartalnych (wg stanu na koniec kwartału) z zakresu:
  - a) ryzyka kredytowego (w tym DEK i EKZH) - Zarząd, Rada Nadzorcza,
  - b) ryzyka koncentracji - Zarząd, Rada Nadzorcza,
  - c) ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej - Zarząd, Rada Nadzorcza,
  - d) ryzyka operacyjnego - Zarząd, Rada Nadzorcza,
  - e) ryzyka płynności - Zarząd, Rada Nadzorcza,
  - f) ryzyka kapitałowego - Zarząd, Rada Nadzorcza,
- 3) w cyklach 6-miesięcznych (wg stanu na koniec półrocza) z zakresu:
  - a) ryzyka braku zgodności – Zarząd, Rada Nadzorcza
- 4) w cyklach rocznych (wg stanu na koniec roku) z zakresu:
  - a) pogłębionej analizy płynności długoterminowej – Zarząd.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji. Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura; ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony w sposób ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja; szczegółowy wykaz sprawozdań zarządczych określa odrębna regulacja.

2. ZAKRES STOSOWANIA WYMOGÓW ROZPORZĄDZENIA CRR (art. 436)

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

3. FUNDUSZE WŁASNE (CRR art. 437)

Wartość poszczególnych składników, korekt i pomniejszeń kapitału podstawowego Tier I, Tier II:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł	Opis	Przepis Rozporządzenia CRR
1.	Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	17 846 204,34	Fundusz tworzony z odpisów z zysku za kolejne lata (niepodzielony) oraz wpłat wpisowego	Art. 26
2.	Fundusz udziałowy	396 200,00	Wartość udziałów członkowskich według stanu na 31.12.2011r. po uwzględnieniu amortyzacji w wysokości 20% w 2014 r. oraz 10% w roku 2015.	Art. 26
3.	Fundusz ogólnego ryzyka	160 000,00	Fundusz utworzony z odpisu z zysku	Art. 26
4	Fundusz z aktualizacji majątku	160 175,26	Fundusz ten dotyczy przeszacowania wartości środków trwałych	Art. 26
	Korekty w okresie przejściowym	- 160 175,26		
5.	Wartości niematerialne i prawne	-8 455,99	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych pomniejszająca fundusze własne zgodnie z zapisami 21 art. 127 Prawa Bankowego	Art. 36
Tier I		18 265 759,02		
Tier II		0		
Razem Fundusze		18 265 759,02		

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.

Wysokość funduszy własnych (kapitał uznany) Banku wyliczana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV).

Na fundusze własne składał się kapitał Tier I oraz kapitał Tier II.

Bank po wprowadzeniu zmian w statucie, zarejestrowaniu w KRS, za zgodą KNF zalicza do funduszy własnych udziały wniesione do 28.06.2013 r. włącznie.

Wartość jednego udziału członkowskiego wynosi 100,00 zł.

Zwiększenie funduszu udziałowego w 2017 roku pochodziło z 2 nowych udziałów w wysokości 200,00 zł. Zmniejszenie funduszu udziałowego o 2 500,00 zł nastąpiło na skutek wypowiedzenia udziałów członkowskich.

W 2017 roku fundusz zasobowy zwiększył się o kwotę 1 045 646,90 zł, w tym: z podziału nadwyżki bilansowej za 2016 rok przekazano 1 045 626,90 zł oraz wpłat wpisowego 20 zł. Zmniejszenie funduszu zasobowego w 2017 r. nie wystąpiło.

Fundusz na ryzyko ogólne oraz aktualizacji majątku pozostał na poziomie roku poprzedniego.

4. WYMOGI KAPITAŁOWE (CRR art. 438)

Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) metodę podstawowego wskaźnika BIA w zakresie ryzyka operacyjnego.

Bank stosuje współczynnik wsparcia, o którym mowa w § 501 Rozporządzenia CRR.

Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec przedsiębiorstw lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania oraz ekspozycji, które są odstępstwami), Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji wg stanu na 31.12.2017 r.

	2017-12-31
RAZEM	3 457 861,59
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0,00
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	83 709,04
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	182,79
Ekspozycje wobec instytucji	4 073,75
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 477 180,83
Ekspozycje detaliczne	1 024 701,89
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	644 864,33
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0,00
Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
Ekspozycje kapitałowe	103 441,42
Inne ekspozycje	119 707,53

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2017 r.

ryzyko kredytowe	3 457 861,59
regulacyjny wymóg kapitałowy	3 457 861,59
dodatkowy wymóg kapitałowy	-
ryzyko operacyjne	755 136,38
regulacyjny wymóg kapitałowy	755 136,38
dodatkowy wymóg kapitałowy	-
ryzyko koncentracji	-
ryzyko płynności	-
ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	298 054,46
ryzyko kapitałowe	-
kapitał regulacyjny	4 212 997,97
kapitał wewnętrzny	4 511 052,43
Współczynnik kapitałowy CET1	34,68%
Współczynnik kapitałowy T1	34,68%
Łączny współczynnik kapitałowy	34,68%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	32,39%

Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie.”

W celu ustalenia łącznej wartości oszacowanych wymogów kapitałowych Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dotyczących zarówno Filaru I jak i Filaru II. Łączna wartość wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31.12.2017 r. stanowiła kwotę 4 511 052,43 zł i była wynikiem ryzyka ponoszonego przez Bank z Filaru I i II. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z Filaru II na 31.12.2017 r. wyniósł 298 054,46 zł.

5. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA (CRR art. 439)

Bank nie ogłasza informacji w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta, ponieważ w Banku nie występowały instrumenty pochodne oraz transakcje z przyrzeczeniem odkupu w rozumieniu art. 439 CRR.

6. BUFORY KAPITAŁOWE (CRR art. 440)

Na dzień 31.12.2017r. wymóg w zakresie bufora antycyklicznego wynosił 0.

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	52 662 474,62
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0,00
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0,00

7. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO (CRR art. 441)

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

8. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO (CRR art. 442)

- 1) Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną (ekspozycję, której dotyczy niewykonanie zobowiązania), jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,00 złotych.
- 2) Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych:
„Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie” zostały wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 133/17 z dnia 13.12.2017r.
- 3) Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2017 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią wartość ekspozycji w okresie od 31.12.2016 roku do 31.12.2017 roku, w podziale na klasy, przedstawia poniższe zestawienie.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych)	Stan na dzień 2017-12-31	Średnia wartość w okresie od 31.12.2016 do 31.12.2017
RAZEM	185 415 942,78	178 690 866,47
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	901 707,80	798 869,80
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	5 276 815,11	4 528 303,98
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2 284,93	3 286,62
Ekspozycje wobec instytucji	123 338 855,25	116 897 081,66
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	24 390 147,95	25 187 003,85
Ekspozycje detaliczne	17 118 779,32	11 148 718,46
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	9 570 372,31	15 518 296,79
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0,00	61,31
Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00	0,00

Ekspozycje kapitałowe	1 293 017,77	1 060 769,49
Inne ekspozycje	3 523 962,34	3 548 486,77

- 4) Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ Bank funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku. Z tego też względu Bank odstępuje od prezentacji kwoty ekspozycji z nierozpoznaną utratą wartości, rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych oddzielnie, w podziale na istotne obszary geograficzne.
- 5) Struktura branżowa ekspozycji, z wyszczególnieniem ekspozycji zagrożonych i salda rezerw (w wartości nominalnej), według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość w zł	Rezerwa w zł
1.	Rolnictwo	10 449 991,72	16 641,40
	Należności normalne	10 391 453,72	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00	0,00
	Należności poniżej standardu	51 642,00	10 328,40
	Należności wątpliwe	1 166,00	583,00
	Należności stracone	5 730,00	5 730,00
2.	Przetwórstwo rolno-spożywcze	6 080 854,86	0,00
	Należności normalne	6 080 854,86	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00	0,00
	Należności poniżej standardu	0,00	0,00
	Należności wątpliwe	0,00	0,00
	Należności stracone	0,00	0,00
3.	Handel hurtowy i detaliczny	5 482 012,25	24 672,19
	Należności normalne	5 451 625,82	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00	0,00
	Należności poniżej standardu	7 142,80	1 428,56
	Należności wątpliwe	0,00	0,00
	Należności stracone	23 243,63	23 243,63
4.	Transport	6 713 662,08	18 900,57
	Należności normalne	6 619 159,25	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00	0,00
	Należności poniżej standardu	94 502,83	18 900,57
	Należności wątpliwe	0,00	0,00
	Należności stracone	0,00	0,00
5.	Pozostałe (łącznie z budżetem)	24 938 179,44	189 969,29
	Należności normalne	24 703 020,84	127 715,53
	Należności pod obserwacją	150 552,74	2 258,30
	Należności poniżej standardu	30 763,00	6 152,60
	Należności wątpliwe	0,00	0,00
	Należności stracone	53 842,86	53 842,86
	Razem zaangażowanie	53 664 700,35	250 183,45

- 6) Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności (w wartości nominalnej) w podziale na klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2017 r. przedstawia poniższa tabela:

Istotne klasy należności	Bez określonego terminu	Do roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	pow. 20 lat
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	2 019 162	0	0	0	0	0
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządu terytorialnego	0	873 480	2 208 095	2 105 000	0	0
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorstw, gospodarstw domowych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospod. dom.	2 632 852	16 291 109	19 962 706	6 149 532	2 541 892	310 825
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji i banków	11 256 959	112 969 590	0	0	0	0
RAZEM	15 908 973	130 134 179	22 170 801	8 254 532	2 541 892	310 825

- 7) Strukturę należności normalnych i zagrożonych sektora niefinansowego w wartości bilansowej, tj. po pomniejszeniach o utworzone rezerwy i pobraną prowizję od udzielonych kredytów rozliczoną wg ESP, w rozbiu na typ kontrahenta, według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawiają poniższe tabele:

- a. przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie:

	Kredyt	Odsetki	Korekta wartości	Rezerwa	Odpis aktualizacyjny na odsetki	Wartość bilansowa netto
Należności w kategorii:						
Normalne	10 991 718,83	39 786,86	72 406,67	0	0	10 959 099,02
Pod obserwacją	0	0	0		0	0
Poniżej standardu	0	0	0		0	0
Wątpliwe	0	0	0		0	0
Stracone	0	0	0		0	0

- b. rolnicy:

	Kredyt	Odsetki	Korekta wartości	Rezerwa	Odpis aktualizacyjny na odsetki	Wartość bilansowa netto
Należności w kategorii:						
Normalne	10 375 453,72	38 356,67	140 572,60	0	0	10 273 237,79
Pod	0	0	0	0	0	0

obserwacją						
Poniżej standardu	47 547,00	456,55	428,18	9 509,40	91,30	37 974,67
Wątpliwe	1 166,00	0	1,11	583,00	0	581,90
Stracone	5 949,53	34,21	0	5 949,53	34,21	0

c. przedsiębiorcy indywidualni:

	Kredyt	Odsetki	Korekta wartości	Rezerwa	Odpis aktualizacyjny na odsetki	Wartość bilansowa netto
Należności w kategorii:						
Normalne	7 755 243,43	27 288,79	77 656,07	0	0	7 704 876,15
Pod obserwacją	150 552,74	480,20	3 213,23	2 258,30	7,22	145 554,19
Poniżej standardu	105 740,63	564,77	750,77	21 148,13	112,95	84 293,55
Wątpliwe	0	0	0		0	0
Stracone	23 952,22	572,00	0	23 952,22	572,00	0

d. osoby prywatne:

	Kredyt	Odsetki	Korekta wartości	Rezerwa	Odpis aktualizacyjny na odsetki	Wartość bilansowa netto
Należności w kategorii:						
Normalne	18 347 915,41	63 490,55	258 878,52	127 715,53	512,61	18 024 299,30
Pod obserwacją	0	0	0		0	0
Poniżej standardu	30 763,00	69,91	240,29	6 152,60	13,99	24 426,03
Wątpliwe	0	0	0		0	0
Stracone	52 914,74	439,96	0	52 914,74	437,96	0

e. Jednostki Samorządu Terytorialnego:

	Kredyt	Odsetki	Korekta wartości	Rezerwa	Odpis aktualizacyjny na odsetki	Wartość bilansowa netto
Należności w kategorii:						
Normalne	5 186 575,00	2 525,04	0	0	0	5 189 100,04
Pod obserwacją	0	0	0		0	0
Poniżej standardu	0	0	0		0	0
Wątpliwe	0	0	0		0	0
Stracone	0	0	0		0	0

8) Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% - w przypadku kategorii „stracone”.

Stan rezerw z tytułu ekspozycji normalnych i zagrożonych przedstawia się następująco:

Kategorie należności	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia rezerw (utworzenie)	Rozwiązanie rezerw	Stan na koniec roku obrotowego
W sytuacji normalnej	123 268,82	69 776,64	64 817,32	128 228,14
W sytuacji pod obserwacją	0,00	5 189,78	2 924,26	2 265,52
W sytuacji poniżej standard	20 494,13	31 831,03	15 296,79	37 028,37
W sytuacji wątpliwej	0,00	583,00	0,00	583,00
W sytuacji straconej	66 009,14	28 052,52	10 201,00	83 860,66
Razem	209 772,09	135 432,97	93 239,37	251 965,69

Strukturę rezerw na początek i koniec 2017 r. zaprezentowano w poniższej tabeli.

Korekty wartości	Stan początek roku obrotowego	%	Stan koniec roku obrotowego	%
W sytuacji normalnej	123 268,82	58,76%	128 228,14	50,89%
W sytuacji pod obserwacją	0,00		2 265,52	0,90%
W sytuacji poniżej standard	20 494,13	9,77%	37 028,37	14,70%
W sytuacji wątpliwej	0,00		583,00	0,23%
W sytuacji straconej	66 009,14	31,47%	83 860,66	33,28%
Razem	209 772,09	100%	251 965,69	100%

9. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ (CRR art. 443)

Formularz A – Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej			0,00	
030	Instrumenty kapitałowe	0,00	0,00	0,00	0,00
040	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00	0,00
120	Inne aktywa	0,00		0,00	
Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą				
150	Instrumenty kapitałowe	0,00	0,00		

160	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0,00	0,00
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0,00	0,00
Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania			
		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0,00	0,00
D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

10. KORZYSTANIE Z ECAI - ZEWNĘTRZNYCH INSTYTUCJI OCENY WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ (CRR art. 444)

W 2017 roku Bank nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej.

11. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE (CRR art.445)

Bank nie prowadzi działalności walutowej.

12. RYZYKO OPERACYJNE (CRR art.446), ujawnienia informacji wynikające z rekomendacji M

Ryzyko operacyjne – możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne, natomiast wyłącza się z niego ryzyko reputacji i strategiczne.

Straty brutto w podziale na rodzaje i kategorie zdarzeń w 2017 r.:

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia	Straty brutto (w zł)
1.	Oszustwo wewnętrzne	-	0
2.	Oszustwo zewnętrzne	-	0
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	-	0
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	-	0

5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	-	0
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	-	0
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	142,59
		RAZEM	142,59

13. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM (CRR art. 447)

Lp.	Nazwa i siedziba jednostki - przedmiot działalności	Wartość bilansowa posiadanych udziałów i akcji (w zł)	Cel nabycia
1	2	3	
1.	SGB-Bank S.A. w Poznaniu	889 800,00	Przyczyny strategiczne
2.	System Ochrony SGB	1 000,00	Przyczyny strategiczne

W 2017 roku nie wystąpiły pozycje nie uwzględnione w portfelu handlowym - portfel handlowy nie istnieje.

14. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ DLA POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO PORTFELA BANKOWEGO (CRR art. 448)

1. Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje wrażliwe na zmianę stopy procentowej.

W ramach posiadanych przez Bank pozycji zastosowana jest następująca klasyfikacja:

- 1) aktywa (w podziale na poszczególne stawki referencyjne):
  - a) rachunki bieżące i pomocnicze w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach,
  - b) lokaty w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach,
  - c) dłużne papiery wartościowe,
  - d) kredyty,
  - e) pozostałe należności wrażliwe na zmianę stóp procentowych;
- 2) pasywa (w podziale na poszczególne stawki referencyjne):
  - a) zobowiązania wobec Banku Zrzeszającego (kredyty i lokaty),
  - b) depozyty,
  - c) pozostałe zobowiązania wrażliwe na zmianę stóp procentowych.

Pozycje zaliczone do portfela kredytowego i niezaliczone do należności nieobsługiwanych wykazywane są w wartości nominalnej, tzn. w kwocie stanowiącej podstawę naliczania odsetek.

Pozycje zaliczone do portfela kredytowego i zaliczone do należności nieobsługiwanych wykazywane są w wartości nominalnej pomniejszonej o utworzone rezerwy celowe i odpisy z tytułu utraty wartości – w przypadku, gdy rezerwa jest wyższa od wartości nominalnej wykazuje „0”; pozycje te nie uczestniczą w przeprowadzanej analizie ryzyka stopy procentowej, stanowią informację uzupełniającą.

Pozostałe aktywa oraz pasywa odsetkowe wykazywane są w wartości nominalnej, tzn. w kwocie stanowiącej podstawę naliczania odsetek.

2. Bank dokonuje badania wpływu zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną Banku. W wyniku przeprowadzonej analizy wybieramy wyższą wartość bezwzględną zmiany wyniku odsetkowego, która na dzień 31.12.2017 r. wynosi 516 tys. zł.

15. WYMOGI KAPITAŁOWE NA KWOTY EKSPOZYCJI SEKURTYZACYJNYCH WAŻONE RYZYKIEM (CRR art. 449)

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

16. POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH KIEROWNICZE STANOWISKA (CRR art. 450)

Bank, realizując zapisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie”.

Zgodnie z określoną w w/w Rozporządzeniu zasadą proporcjonalności i przeprowadzoną przez Bank oceną kryteriów jakościowych i odpowiednich kryteriów ilościowych określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014, przez osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku, rozumie się wyłącznie członków Zarządu, związanych z Bankiem umową o pracę, ponieważ:

- 1) Bank jest działającą na rynku lokalnym spółdzielnią, która nie jest znaczącą jednostką pod względem rozmiaru działalności i ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz funkcjonującej w Banku struktury organizacyjnej;
- 2) zgodnie ze Statutem Bank działa na terenie województwa łódzkiego i powiatu kłobuckiego. W praktyce działalność prowadzona jest na terenie Gmin, w których znajdują się placówki Banku;
- 3) decyzje w zakresie inwestycji kapitałowych i decyzje kredytowe powyżej 150 tys. zł łącznego zaangażowania wobec podmiotu lub podmiotów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie są podejmowane przez Zarząd;
- 4) tylko Zarząd ustala limity ograniczające narażenie Banku na ryzyko oraz decyduje o profilu podejmowanego ryzyka;
- 5) oprocentowanie depozytów jest ustalane uchwałą Zarządu Banku; możliwość indywidualnego podwyższania oprocentowania (stopa negocjowana) przez członka Zarządu jest ograniczone maksymalnie do 10% stopy bazowej; powyżej tej stawki decyzja należy do kompetencji Zarządu.

W obowiązującym w Banku systemie wynagradzania członków Zarządu uwzględnia się zmienny składnik wynagrodzenia - premię roczną.

Wysokość wynagrodzenia zmiennego członka Zarządu ustala Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę:

- ocenę efektów pracy i realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności,
- pozytywną ocenę kwalifikacji;
- uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
- wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu oraz poziom wskaźników:
- zysk netto - nie niższy niż 80% zaplanowanego poziomu;
- wskaźnik należności zagrożonych - nie przekraczający poziomu 2%.

Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie może być wyższa, niż 6 % rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok podlegający ocenie z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 20% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

Informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Wartość wynagrodzeń trzech Członków Zarządu za rok obrotowy 2017 wynosiła:

- 317 400,00 zł – wynagrodzenie stałe,
- 60 949,74 zł – wynagrodzenie zmienne: premia roczna wypłacona jednorazowo za 2016 r.

Stosunek zmiennych składników do wynagrodzenia stałego wypłaconych w roku 2017 wynosi 19,20%.

W 2017 roku żaden z Członków Zarządu nie otrzymał wynagrodzenia w wysokości równej lub przekraczającej 1 mln euro.

17. DŹWIGNIA FINANSOWA (CRR art. 451)

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	182 090 193,89
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	0
7	Inne korekty	0
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	182 090 193,89

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji		

finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	182 090 193,89
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	0
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	182 090 193,89
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	3 325 748,89
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-2 218 030,30
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	1 107 718,59
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	18 265 759,02
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	183 197 912,48
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	9,97%

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	182 093 193,89
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	182 093 193,89
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	901 707,80
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	5 189 100,04
EU-7	Instytucje	124 634 873,02
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	9 484 627,38
EU-9	Ekspozycje detaliczne	16 462 159,43
EU-10	Przedsiębiorstwa	21 896 763,88
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	3 523 962,34

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyka nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników
----------	--	---

		kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
--	--	--

18. Informacja o systemie kontroli wewnętrznej

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku oraz wyznaczone osoby sprawują kontrolę wewnętrzną w Banku. W 2017 r. audyt wewnętrzny sprawowany był przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

- 1) zasady polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, wraz z zasadami przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku,
- 2) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 3) ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń,
- 4) zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej,
- 5) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego zwierzchnika, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.

Rada Nadzorcza uznała, iż system kontroli wewnętrznej jako całość, włącznie z działaniem systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Banku, systemami informowania, komunikowania oraz monitorowania systemu kontroli wewnętrznej, jest skuteczny i adekwatny, o czym świadczy niski/umiarkowany poziom ryzyka stwierdzonych nieprawidłowości.

Od 01.01.2018r. funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
  - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
  - 2) Stanowisko do spraw zgodności,
  - 3) Główny księgowy,
  - 4) ABI.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
  - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
  - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
  - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
  - 4) matrycę funkcji kontroli,
  - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
  - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
4. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
5. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
6. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Zespół Ryzyka Bankowego, Stanowisko ds. zgodności, Główny księgowy.

Zakres powyższych informacji o charakterze ilościowym i jakościowym opracowany został przez:

- Zespół Ryzyka Bankowego,
- Zespół Księgowości i Rozliczeń,
- Stanowisko ds. zgodności.

Zarząd Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie:

Zdzisława Tyka – Prezes Zarządu
Bożena Wojtyra – Wiceprezes Zarządu
Aleksandra Warsztocka – Członek Zarządu

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie z siedzibą: 98-355 Działoszyn, ul. Piłsudskiego 21 A, niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie” według stanu na dzień 31.12.2017 r. są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

**Zarząd Nadwarciańskiego
Banku Spółdzielczego w Działoszynie**

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie z siedzibą: 98-355 Działoszyn, ul. Piłsudskiego 21 A, niniejszym oświadcza, iż profil ryzyka w Banku wynika z przyjętej przez Bank „Strategii działania Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego na lata 2016-2020”, „Strategii zarządzania ryzykiem w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie”, „Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie.

W 2017 roku Bank dokonywał pomiaru i oceny ryzyka zgodnie z zapisami przepisów nadzorczych, a także z zasadami wynikającymi z Pakietu CDIV/CRR.

Ogólny profil ryzyka w Banku, zawarty w „Strategii zarządzania ryzykiem w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie” został określony na podstawie wybranych wskaźników zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Na dzień 31.12.2017 r. przyjęte przez Bank wskaźniki kształtowały się na poziomie:

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Ryzyko kredytowe			
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 2%	0,50%	25,00%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej	Max 50%	26,30%	52,60%
Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi	Min 30%	46,36%	154,53%
Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym (wg danych na 31.12.2017)	Max 2%	0,003%	0,15%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 40%	25,95%	64,87%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max 2%	0,48%	24,15%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego (wg danych na 31.12.2017)	Max 2%	0,006%	0,30%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 40%	17,46%	43,65%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 1%	0,13%	13,30%

Ryzyko płynności			
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Min 105%	334,19%	318,28%
Udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	Max 20%	4,44%	22,20%
Depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji samorządowych w pasywach ogółem	Min 80%	88,04%	110,05%
Ryzyko kapitałowe			
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 16%	34,39%	214,94%
Współczynnik kapitału Tier I	Min 16%	34,39%	214,94%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min 16%	34,39%	214,94%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 55%	24,70%	45,00%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 6%	9,97%	166,17%

**Zarząd Nadwarciańskiego
Banku Spółdzielczego w Działoszynie**